

Pedagogisch beleidsplan

Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje

Rijssen – versie september 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Algemeen.....	4
3. Pedagogische visie en basisdoelen.....	8
4. Veiligheid (emotioneel en fysiek)	13
5. Randvoorwaarden	16
Pedagogisch professionals, vrijwilligers en stagiaires	16
BHV en EHBO	16
Pedagogisch coach/beleidsmedewerker.....	16
Achterwacht	16
Vierogen principe	17
3-uursregeling.....	17
Samenvatting.....	18
Bijlage 1: dagindeling peuteropvang	19
Bijlage 2: groepsregels peuteropvang	20
Bijlage 3: tijdsindeling BSO	21

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje in Rijssen. In dit plan geven we een zo helder mogelijk beeld van wie we zijn en wat we doen op de peuterspeelzaal. Aan de hand van dit beleidsplan hopen wij de ouders duidelijkheid te geven over de werkwijze van 't Kruimeltje.

De ouder(s) zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. In aanvulling op de opvoeding thuis biedt 't Kruimeltje een ondersteunende rol vanuit onze christelijk normen en waarden. In dit plan staat verder beschreven hoe 't Kruimeltje ouders informeert en betreft bij de opvang van hun kind. Ouders kunnen het pedagogisch beleid vinden op de website en in het ouderportaal.

In de Wet kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: *'Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving'*.

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De vier opvoedingsdoelen zijn:

- Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.
- Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Tot slot, het schrijven van een beleid is een proces, dat altijd in beweging is en zal moeten blijven en jaarlijks geëvalueerd wordt met onze pedagogisch professionals.

Rijssen, september 2026

Marlies van den Belt-Voortman, pedagogisch beleidsmedewerker/ HBO-coach VVE

Lenneke Schelfhorst, pedagogisch beleidsmedewerker/ HBO-coach VVE

Anneke Kusters-Poortman, manager

2. Algemeen

Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje

Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje heeft al jarenlang twee locaties in gemeente Rijssen. In beide locaties zijn twee groepen beschikbaar. Al ruim 45 jaar biedt 't Kruimeltje peuteropvang aan. Vanaf augustus 2026 heeft 't Kruimeltje haar aanbod uitgebreid met BSO en zijn er twee locaties bijgekomen, namelijk BSO Brekelschool en BSO Haarschool.

Peuteropvang

De peuteropvang vindt plaats in stamgroepen. Dit wil zeggen dat kinderen ingedeeld zijn in een vaste groep, zodat zij steeds deels dezelfde kinderen en pedagogisch professional(s) om zich heen hebben. Er zijn vastgestelde normen voor wat betreft het aantal kinderen die in een groep mogen worden opgevangen. Voor de peutergroepen geldt dat er maximaal 16 peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar worden opgevangen. Bij de peuteropvang werken we met vaste opvangdagen. Incidenteel ruilen of extra dagdelen afnemen is niet mogelijk.

Locatie Climtuin heeft twee stamgroepen met de volgende openingstijden:

Groep 1 Climtuin: ma, di, wo, do en vr van 8:00 – 12:00 en ma, di en do van 12:00 – 16:00.

Groep 2 Climtuin: ma, di, wo, do en vr van 8:00 – 12:00

Locatie Veeneslagen heeft twee stamgroepen met de volgende openingstijden:

Groep 1 Veeneslagen: ma, di, wo, do en vr van 8:00 – 12:00 en ma en do van 12:00 – 16:00.

Groep 2 Veeneslagen: ma, di, wo, do en vr van 8:00 – 12:00

Bij ziekte of verlof wordt er zoveel mogelijk gewerkt met vaste vervangers.

Ook biedt 't Kruimeltje stageplaatsen voor vaste stagiaires van PW-3/4 en HBO opleidingen, die boventallig op de groep worden ingepland.

Bij 't Kruimeltje wordt heel gericht aan de ontwikkeling gewerkt op de gebieden van taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotioneel en spel. Ook wordt er Voor- en Vroegschoolse Educatie (verder genoemd VVE) aangeboden, waar onder andere extra aan de taalontwikkeling wordt gewerkt. De peuters met een VVE-indicatie bezoeken de peuteropvang 4 dagdelen van 4 uur en worden begeleid door twee professionele pedagogisch professionals. Voor verdere informatie over het VVE-programma verwijzen we u naar het VVE-werkplan.

BSO

De BSO vindt plaats in basisgroepen. Dit wil zeggen dat kinderen ingedeeld zijn in een vaste groep, zodat zij steeds deels dezelfde kinderen en pedagogisch professional(s) om zich heen hebben. Er zijn vastgestelde normen voor wat betreft het aantal kinderen die in een groep mogen worden opgevangen. Voor de BSO hanteren we een maximale groepsgrootte van 16 kinderen. Afhankelijk van het aantal en de leeftijd van de kinderen worden hier 1 tot 2 beroepskrachten ingezet. We voldoen altijd aan de BKR-ratio.

Locatie Climtuin heeft 1 basisgroep met de volgende openingstijden:

Groep 2 Climtuin: ma, di, do en vr van 15:00 – 18:00. Op dit moment zijn er te weinig aanmeldingen voor locatie Climtuin en is de locatie voorlopig nog gesloten.

Locatie Veeneslagen heeft 1 basisgroep met de volgende openingstijden:
Groep 2 Veeneslagen: ma, di, do en vr van 15:00 – 18:00
Op dit moment is de locatie alleen op dinsdagmiddag geopend.

Locatie Haarschool heeft 1 basisgroep met de volgende openingstijden:
Groep BSO Haarschool: ma, di, do en vr van 15:00 – 18:00
Op dit moment is de locatie op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag geopend.

Locatie Brekeldschool heeft 1 basisgroep met de volgende openingstijden:
Groep BSO Brekeldschool: ma, di, do en vr van 15:00 – 18:00
Op dit moment is de locatie ieder middag geopend, m.u.v. woensdagmiddag.

Bij studie(mid)dagen is de BSO vanaf 12:00 uur geopend. Tijdens de vakantieperiode wordt vakantieopvang voor de BSO uitsluitend aangeboden op locatie Veeneslagen. Uit de vooraf ontvangen informatie blijkt dat het merendeel van de ouders geen gebruik zal maken van de vakantieopvang. Om een voldoende grote groep te kunnen vormen en de kinderen een gezellige en uitdagende vakantiedag te bieden, hebben wij ervoor gekozen de vakantieopvang op één locatie te centraliseren. Voor de vakantieopvang ontvangen ouders tijdig een uitnodiging via het ouderportaal om hun kind(eren) in te schrijven. Voor meer informatie over het BSO-programma verwijzen wij u naar het BSO-werkplan.

VSO

Op alle locaties BSO is ook VSO beschikbaar. De VSO is geopend van 7.30 – 8.30 uur. Vanaf 7.00 uur starten op de VSO kan in overleg. Op dit moment wordt er op de locatie Veeneslagen op ma en di VSO aangeboden en op de locatie Brekeldschool op ma, di, do en vr.

Mentoraat

Elk kind heeft een eigen mentor. Dit is één van de pedagogisch professionals van de groep. Deze mentor volgt structureel de ontwikkelingen van het kind en houdt ook het dossier van het kind bij, met daarin alle gegevens betreffend de ontwikkeling van het kind. Verder is zij het eerste aanspreekpunt voor de ouders.

Voor het volgen van de peuters wordt gebruik gemaakt van het Kindvolgsysteem KidsKonnnect. Ouders kunnen via het ouderportaal zien wie de mentor van hun kind is en tijdens het eerste bezoek aan de peuteropvang, maakt het kind en ouder kennis met de mentor. De mentor heeft tijdens de periode dat het kind de peuteropvang bezoekt minimaal drie contactmomenten met de ouder(s), namelijk:

- Het intakegesprek. Hierbij zal het intakeformulier worden ingevuld en besproken. Dit gesprek vindt plaats bij start van het kind op de peuteropvang;
- Tussentijdse evaluatie. Hierbij wordt de ontwikkeling van het kind besproken naar aanleiding van de resultaten van het kind volgsysteem. Dit gesprek vindt plaats nadat de peuter 3 jaar is geworden;
- Eindgesprek. Hierbij zal het overdrachtsformulier, bestemd voor de basisschool, besproken worden. Dit gesprek vindt plaats in de maand voordat het kind de peuteropvang verlaat.

Ook voor de BSO-kinderen wordt gebruik gemaakt van Konnect, hierin zien ouders wie de mentor van hun kind is. Tijdens het eerste opvangmoment maakt het BSO-kind kennis met zijn/haar

mentor. Ook vind er een intakegesprek met de ouders plaats, waar o.a. wordt gesproken over de interesses, temperament, sociale vaardigheden en eventuele bijzonderheden van het kind. Verder worden afspraken rondom halen en brengen, contactgegevens, gezondheid, allergieën en eventuele extra ondersteuning vast gelegd.

Voor het volgen van de BSO-kinderen wordt een apart formulier gebruikt, waarin jaarlijks het welbevinden van het kind wordt gevolgd en met ouders wordt besproken.

Oudercontact

Bij 't Kruimeltje wordt veel waarde gehecht aan goede contacten met ouders. Zo worden er verschillende activiteiten georganiseerd waarbij ouders worden betrokken zoals thema-afsluitingen, kerstvieringen en ouderavonden. Ook worden ouders gestimuleerd zoveel mogelijk activiteiten met hun kinderen te ondernemen. Bij elk thema ontvangen ouders van de peuters de Peuterpost met tips hoe ze hun kind extra kunnen stimuleren in hun ontwikkeling. Verder werken we met het ouderportaal van Konnect. Hierin worden o.a. foto's en berichten gedeeld van de activiteiten die we met de peuters doen.

Voor de BSO-kinderen wordt niet altijd met een thema gewerkt, wel wordt er via het ouderportaal informatie gedeeld met ouders over de activiteiten die we doen op de BSO.

Oudercommissie

't Kruimeltje vindt het belangrijk om ouders inspraak te geven in belangrijke beleidskwesties. Daarom streven wij er naar om per vestiging een zelfstandige oudercommissie die advies geeft en instemmingsrecht heeft wat betreft het algemeen beleid van de peuteropvang. De oudercommissie komt jaarlijks twee keer bij elkaar. Ouders die hiervoor belangstelling hebben kunnen contact op nemen met de coördinator. Op dit moment bestaat de oudercommissie uit 4 ouders van beide locaties.

Extra opvang

Voor alle peuters is een contract afgesloten voor vaste dagdelen per week. Het incidenteel aanvragen van een extra dagdeel is niet mogelijk, omdat de BKR-ratio en maximale groepsgrootte dat niet toestaan. Ouders die structureel een extra dagdeel willen afnemen, kunnen dit aanvragen bij de planning. Het kind wordt dan op de wachtlijst geplaatst voor een extra dagdeel.

Voor de BSO is het aanvragen van een extra dagdeel wel mogelijk, mits er plaats is op de basisgroep van het kind. Ruildagen zijn niet mogelijk. De extra afgenomen dagdelen worden vervolgens aanvullend in rekening gebracht.

Klachtenprocedure

Bij 't Kruimeltje vinden we het belangrijk dat ouders hun zorgen, vragen of klachten kunnen delen. Alleen zo kunnen we onze opvang blijven verbeteren. We gaan altijd zorgvuldig en respectvol om met signalen van ouders. Voor het afhandelen van klachten hebben we een procedure opgesteld, deze is te vinden in het klachtenreglement. Het klachtenreglement is te vinden in het ouderportaal en op onze website. 't Kruimeltje is ook aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Toezicht en verantwoording

De GGD houdt jaarlijks toezicht in opdracht van de gemeente. Inspecteurs beoordelen of beleid en praktijk voldoen aan de Wet kinderopvang, het Besluit kwaliteit kinderopvang en – waar van toepassing – de basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Inspectierapporten zijn

openbaar in het LRK. Ons beleid is in te zien voor ouders; wijzigingen bespreken we met de oudercommissie.

3. Pedagogische visie en basisdoelen

In dit hoofdstuk komen de visie van 't Kruimeltje en haar doelen aan bod. De visie op opvoeden en ontwikkeling van peuters is gemaakt door pedagogisch (beleids)medewerkers in samenwerking met het bestuur. We hebben daarbij gebruik gemaakt van de grondslagen in onze statuten. De grondslag in onze statuten is als volgt:

Art. 2

“De stichting is gegrond op de onveranderlijke waarheden in Gods Woord geopenbaard en ontleent aan dat Woord de beginselen voor de opvoeding der kinderen, overeenkomstig de onverkorte en onveranderde drie formulieren van enigheid, vastgesteld in de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in de jaren zestienhonderd achttien en zestienhonderd negentien”

Voortvloeiend uit deze grondslag is onze visie op opvoeden en de ontwikkeling van peuters als volgt:

Visie van 't Kruimeltje

Visie op de ontwikkeling van kinderen

De kinderopvang heeft een opvoeding ondersteunende taak, aansluitend op de thuissituatie. Bij de doop beloven ouders hun kinderen in de Christelijke leer naar hun vermogen te onderwijzen of te doen (en helpen) onderwijzen. Opvoeden is het (be)geleiden tot een zelfstandig, God naar Zijn Woord dienend kind. Het is een ontwikkelen van een levenshouding, overeenkomstig de normen en waarden vanuit de Bijbel. We doen dit door o.a. te vertellen uit de Bijbel en voorbeelden te geven tijdens of n.a.v. spelsituaties. De hoofdregels vinden we in de 'Wet der tien geboden', samengevat: God liefhebben boven alles en onze naaste liefhebben als onszelf.

Wij vinden van belang dat het pedagogisch klimaat op Kruimeltje zo is dat het kind ervaart dat de Christelijke levensbeschouwing in de praktijk functioneert. Dit zal te merken zijn in een wederzijds gevoel van vertrouwen, het bieden van een juist gedoseerde ondersteuning en het ervaren van een uitdaging om te leren. Elk kind moet zijn eigen plekje in de groep kunnen vinden. Er moet aandacht zijn voor ieder kind. Bij jonge kinderen is er een eenheid in denken, handelen en voelen. Ook het geweten wordt gevormd. Er is een ontwakend besef van goed en kwaad. De praktische uitvoering hieraan is als volgt:

- We vertellen elk dagdeel (een stuk van) een Bijbelverhaal; dat begint klein op de peuteropvang en wordt op de basisschool uitgebreider. Het is belangrijk te vertellen van de liefde van Jezus en de Heere God.
- We volgen een Bijbelrooster
- We bidden elk dagdeel met de kinderen; daarbij bidden we ook bijvoorbeeld voor geboortes, ziekte en andere dingen die de kinderen meemaken
- We zingen christelijke (bij het thema passende) liedjes
- We houden rekening met ons taalgebruik
- We hebben respect voor elk kind
- We kijken en volgen de kinderen
- We houden het welbevinden en de veiligheid van de kinderen in de gaten
- Binnen het team zijn we respectvol en eerlijk naar elkaar
- We schenken aandacht aan de Christelijke feestdagen zoals Kerst en Pasen

- We proberen een voorbeeld te zijn voor de kinderen in hoe wij ons gedragen
- We houden rekening met de leeftijd van de kinderen

Wij ervaren het als een voorrecht om op een christelijke kinderopvang te werken; wij kunnen ons geloof hier uitdragen.

Pedagogische doelen

In praktische zin biedt Kruimeltje een uitnodigende, veelzijdige en veilige speelomgeving aan. Via spel ontwikkelen en leren jonge kinderen. Er worden passende activiteiten en passend spelmateriaal aangeboden. Elk kind krijgt hierdoor de mogelijkheid om op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Spelenderwijs en door interactie met andere kinderen en pedagogisch professionals vergroten zij hun woordenschat, ontwikkelen zij hun motorische mogelijkheden en groeien ze in sociaal vaardig gedrag. De ontwikkeling van het kind wordt als het ware 'uitgelokt'. Er wordt bij Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje gewerkt aan 6 pedagogische doelen die gebaseerd zijn op de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Rixen-Walraven.

1. De voorwaarden, het creëren van emotionele veiligheid

In de eerste plaats moet ervoor gezorgd worden dat kinderen zich veilig, geborgen en geaccepteerd voelen.

2. Het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Met het begrip 'persoonlijke competentie' wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zelfstandigheid, zelfvertrouwen, openheid, creativiteit.

3. Het ontwikkelen van sociale competentie

Het begrip 'sociale competentie' omvat een breed scala aan sociale kennis en vaardigheden. Peuters leren samenspelen en samenwerken met andere kinderen.

4. Het eigen maken van normen en waarden

Iedere cultuur kent haar eigen normen en waarden. Kinderen moeten de kans krijgen om zich deze eigen te maken.

5. Communicatie

Voor jonge kinderen is het van belang om met anderen te communiceren en hier zowel talige als niet-talige middelen voor in te leren zetten. Hierdoor ontstaat er een basis om hun taalvaardigheden uit te breiden.

6. Taalontwikkeling

Taalvaardigheden zijn nodig om op zowel het gebied van communiceren als sociale vaardigheden verder te kunnen komen. Door middel van taal leren kinderen steeds beter op actieve wijze deel te nemen aan het leven in een groep.

Ontwikkelingsgebieden van peuters

Om de 5 a 6 weken wordt er een nieuw thema aangeboden. Denk hierbij aan thema's als: 'Ik in het verkeer', 'Lente op de boerderij' of 'Ik ga boodschappen doen'. Aan de hand van de SLO doelen jonge kind (pre-fase) worden deze thema's uitgewerkt. In een tijdsbestek van 1,5 jaar worden alle SLO doelen behorend bij de peuterdoelgroep uitgewerkt. Deze SLO doelen zijn opgedeeld in ontwikkelingsgebieden. Hieronder kunt u in het kort lezen hoe er wordt gewerkt aan deze ontwikkelingsgebieden. De SLO doelen die per thema aan bod komen zijn te vinden in de weekplanningen.

Taal

Per thema worden er zo'n 30 nieuwe woorden aangeboden. Deze worden aangeboden door middel van woordkaarten. Ook worden met deze woordkaarten diverse spelletjes gespeeld. Zo wordt de actieve en passieve woordenschat van het kind uitgebreid. Daarnaast wordt er veel interactief voorgelezen, zowel in kleine sub-groepjes als in groot groepsverband. Er worden liedjes gezongen. Er worden veel gesprekjes gevoerd op het niveau van het kind. Een vast ritueel in de groep is het vertellen in de kring met behulp van de vertelbeer. Daarnaast worden er diverse ontwikkelings- en speelmaterialen om de taalontwikkeling te stimuleren.

Rekenen

De pedagogisch medewerker biedt bij elk thema de kinderen betekenisvolle activiteiten aan. Rekenen en wiskunde is daar ook onderdeel van. Zo wordt er samen met de kinderen gemeten, gesorteerd en geteld. Samen wordt gekeken wat er groot is en wat klein. Er staat een weegschaal in het lokaal, er hangen cijfers in het lokaal. Daarnaast liggen er diverse constructiematerialen in het lokaal, zoals Duplo, blokken, Kapla en Gears. In de liederen die gezongen worden komt het akoestisch tellen met regelmaat aan bod.

Motoriek

Zowel de grove als de fijne motoriek worden in diverse activiteiten gestimuleerd. Daarbij is het buitenspelen een vast onderdeel in het dagprogramma. De grove motoriek wordt gestimuleerd door allerlei bewegingsspelletjes, zoals rennen, springen, met ballen gooien, fietsen en glijden. Maar ook de fijne motoriek wordt al spelenderwijs gestimuleerd, kinderen mogen spelen met diverse knutsel- en ontwikkelingsmaterialen die de fijne motoriek stimuleren. Denk hierbij aan kleien, verven, puzzelen, plakken, kleuren, knippen, met zand spelen in de zandbak etc.

Sociaal-emotioneel

Binnen Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje is (emotionele) veiligheid één van de belangrijkste speerpunten. Pas wanneer het kind zich veilig voelt en zichzelf durft te zijn kan hij pas ontwikkelen. De pedagogisch professionals hebben oog en oor voor de eigenheid van ieder kind. Zij gaan respectvol en liefdevol om met de kinderen en scheppen de voorwaarden waarbinnen elke kind zichzelf kan zijn, zich ontspannen en prettig voelt en zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen. Elke groep heeft een eigen lokaal, de inrichting (meubilair, speelmateriaal) is afgestemd op de ontwikkelingsfase van de kinderen en biedt geborgenheid. Hier leren kinderen elkaar kennen en raken ze vertrouwd met elkaar. Ze vinden het fijn om op elkaars aanwezigheid te kunnen rekenen. Al vanaf de peutertijd ontstaan er heuse vriendschappen.

Spel

Binnen Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje wordt een veilige speelplek en uitdagende spelmaterialen aangeboden. De pedagogisch medewerker ondersteunt het kind in het samenspel, als er ruzie is of als kinderen er samen niet uitkomen. Daarnaast daagt de pedagogisch medewerker het kind uit om telkens weer iets nieuws uit te proberen en om samen te leren. Kinderen laten spelen is een vak. De pedagogisch professionals binnen Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje hebben kennis over de spelontwikkeling, verschillende soorten spel en ontwikkelingslijnen van peuters en passen dit toe in hun dagelijks werk. Spel is ontzettend belangrijk voor ieder kind om zich op elk gebied te kunnen ontwikkelen. Alle bovengenoemde ontwikkelingsgebieden hebben één ding gemeen, ze zijn alle vier in grote mate verbonden aan spel.

Taal wordt geleerd door het gesprek tijdens het spel, het spelen met woordkaarten en letters, het krabbelen van zogenaamde letters op een papiertje etc.

Rekenen wordt geleerd door spelen met constructiematerialen, het vergelijken, splitsen en sorteren van spelmaterialen, het wegen en meten, het wordt allemaal uitgewerkt in spel.

Motoriek wordt geoefend en geleerd door spel, denk aan bewegingsspelletjes, knutselen, fietsen, rennen etc. Zowel de fijne als de grove motoriek wordt aangeleerd door spel.

Sociaal emotioneel ontwikkelt een kind zich door middel van spel, ze leren delen en voor zich zelf opkomen tijdens het spel. Muziek en rollenspel helpt hen met het uiten van emoties. Tijdens het spel worden de emoties voorgedaan en uitgelegd.

Ontwikkelingsgebieden van BSO-kinderen (4 tot 12 jaar)

Bovengenoemde ontwikkelingsgebieden gelden natuurlijk ook voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar, maar op de BSO besteden we vooral aandacht aan de ontwikkelingsgebieden emotionele veiligheid, persoonlijke ontwikkeling, sociale ontwikkeling en normen en waarden.

Emotionele veiligheid – “Je mag er zijn zoals je bent”

Op de BSO ervaren kinderen een sfeer waarin zij zich welkom en veilig voelen, ook na een schooldag die soms druk of vermoeiend is geweest. Pedagogisch professionals nemen actief de tijd om kinderen te begroeten, luisteren naar hun verhalen en sluiten aan bij wat hen bezighoudt. Kinderen durven hun mening te geven, vragen te stellen en hun gevoelens te uiten, omdat zij weten dat hier respectvol mee wordt omgegaan. In de groep zijn duidelijke afspraken over gedrag, zodat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Tegelijkertijd is er ruimte voor eigen keuzes, zoals het kiezen van activiteiten of speelmaatjes. Door vaste momenten, zoals een gezamenlijk eet- of drinkmoment ontstaat rust en herkenning. Kinderen ervaren dat ze waardevol zijn zoals ze zijn en dat ze gezien worden.

Persoonlijke ontwikkeling – “Ik ontdek wat ik kan”

Kinderen krijgen op de BSO ruimte om hun talenten en interesses verder te ontdekken. Zij kiezen zelfstandig activiteiten die bij hen passen, zoals knutselen, buitenspelen, bouwen, lezen of meedoen aan georganiseerde activiteiten. Pedagogisch professionals stimuleren kinderen om nieuwe dingen uit te proberen en helpen hen als iets nog moeilijk is, zonder het over te nemen. Oudere kinderen worden aangemoedigd om verantwoordelijkheid te nemen, bijvoorbeeld door jongere kinderen te helpen of zelf iets te organiseren. Kinderen leren omgaan met succes en

teleurstelling en ontwikkelen doorzettingsvermogen. Vanuit de christelijke identiteit is er aandacht voor verwondering, bijvoorbeeld tijdens buitenactiviteiten in de natuur, en voor dankbaarheid, bijvoorbeeld door samen stil te staan bij wat leuk of bijzonder was die dag.

Sociale ontwikkeling – “Samen leven en samen spelen”

Op de BSO oefenen kinderen intensief hun sociale vaardigheden, omdat zij veel samen spelen in wisselende groepen en leeftijden. Kinderen leren samen afspraken maken bij spel, rekening houden met verschillende meningen en conflicten oplossen door te overleggen. Pedagogisch professionals begeleiden dit proces door gesprekken te voeren en kinderen te helpen woorden te geven aan wat er gebeurt. Er wordt van kinderen verwacht dat zij elkaar respecteren, niemand buitensluiten en oog hebben voor hoe een ander zich voelt. Oudere kinderen krijgen een voorbeeldrol en leren om jongere kinderen te helpen en te beschermen. Vanuit christelijk oogpunt wordt dit versterkt door aandacht te geven aan naastenliefde, bijvoorbeeld door elkaar te helpen, sorry te zeggen en elkaar te vergeven wanneer iets niet goed ging. Hierdoor ontstaat een groepsgevoel waarin kinderen zich verantwoordelijk voelen voor elkaar.

Normen en waarden – “Zo gaan we met elkaar om”

Kinderen op de BSO leren wat gewenst gedrag is binnen een groep en waarom dit belangrijk is. Afspraken zoals luisteren naar elkaar, spullen delen, eerlijk zijn en respectvol praten worden dagelijks geoefend en besproken. Kinderen worden aangesproken op hun gedrag en gestimuleerd om na te denken over de gevolgen van hun handelen. Zij leren verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld door zelf op te ruimen of hun excuses aan te bieden wanneer nodig. In gesprekken, verhalen en gezamenlijke momenten worden christelijke waarden zoals respect, eerlijkheid, zorg voor elkaar en behulpzaamheid benadrukt. Deze waarden worden niet alleen benoemd, maar ook zichtbaar gemaakt in het gedrag van de pedagogisch medewerkers. Kinderen ervaren zo dat deze normen richting geven aan hoe je met elkaar omgaat, zowel binnen de BSO als daarbuiten.

4. Veiligheid (emotioneel en fysiek)

De pedagogisch professionals van 't Kruimeltje vinden het belangrijk om een kind op emotioneel gebied te ondersteunen en een kind emotionele veiligheid te bieden. Dit draagt namelijk bij aan het welbevinden van een kind.

Op 't Kruimeltje zorgen vaste pedagogisch professionals op een groep, de ruimte, aanwezigheid van andere kinderen, activiteiten en het spelmateriaal ervoor dat een kind zich veilig voelt of gaat voelen op de groep. Mocht de vaste pedagogisch professional een keer niet aanwezig zijn, dan wordt er zoveel mogelijk gewerkt met vaste invallers. Ook worden de normale dagplanning en regels gehandhaafd, zodat er zo min mogelijk wijziging voor het kind.

Interactie pedagogisch professional – kind

De pedagogisch professional speelt een centrale rol in het bieden van veiligheid en vertrouwen aan het kind. Bij de start op Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje krijgt elk kind de ruimte om in zijn eigen tempo te wennen aan de nieuwe omgeving. De pedagogisch professional besteedt hierbij bewust aandacht aan het kind en bouwt een vertrouwensrelatie op door nabij en betrokken te zijn. Dit gebeurt onder andere door contact te maken op ooghoogte, samen te spelen of de ruimte te verkennen en het kind persoonlijk bij naam aan te spreken. Hierdoor ontstaat herkenning en een gevoel van veiligheid.

Er is geen mogelijkheid om vooraf wenmomenten in te plannen, omdat de BKR-ratio en maximale groeps grootte dat niet toestaan. Wel is vooraf een rondleiding mogelijk op gewenste locatie. Op het moment dat het kind start op de peuteropvang, begint ook de wenperiode. De eerste keer dat het kind komt, vragen we altijd om later te komen, zodat de mentor alle tijd heeft om het kind en zijn/haar ouder(s) te ontvangen en op zijn/haar gemak te stellen. Als het kind nog moeite heeft met hele ochtenden op de peuteropvang, wordt er een wenplan opgesteld in overleg met de ouders.

Ook voor de BSO zijn er vooraf geen wen-momenten. Wel is een rondleiding vooraf mogelijk, waarbij het kind al kennis kan maken met zijn/haar mentor. Op het moment dat het kind start op de BSO, begint ook de wenperiode. De eerste keren dat het kind komt, vragen we ouders om goed bereikbaar te zijn, zodat ze, indien nodig, hun kind eerder kunnen ophalen. Mocht het kind moeite hebben met wennen op de BSO, dan kan er, in overleg met de ouders, een wenplan worden opgesteld.

De pedagogisch professional is gedurende de opvang zichtbaar en aanspreekbaar aanwezig. Zij blijft in de nabijheid van het kind, biedt troost waar nodig en ondersteunt het kind bij emoties. Door actief te luisteren, interesse te tonen en vragen te stellen, voelt het kind zich gezien en gehoord. Er wordt rekening gehouden met de individuele behoeften van ieder kind, waarbij de benadering wordt afgestemd op het karakter en de situatie van het kind. Zo wordt structuur geboden waar nodig en rust waar dat beter past.

Daarnaast ondersteunt de pedagogisch professional kinderen bij het omgaan met emoties, sociale interacties en eventuele conflicten. Zij stimuleert kinderen om eerst zelf tot oplossingen te komen en begeleidt dit proces indien nodig door gevoelens en situaties te verwoorden. Op deze manier leren kinderen voor zichzelf op te komen, rekening te houden met anderen en samen conflicten op te lossen. Het doel is dat ieder kind zich veilig voelt, zichzelf mag zijn en zijn plek binnen de groep kan vinden.

Groepsruimte

De groepsruimte is zorgvuldig ingericht om overzicht en rust te bieden, zowel voor de kinderen als voor de pedagogisch professionals. Door een duidelijke indeling met vaste speelhoeken wordt zelfstandig en geconcentreerd spel gestimuleerd. Daarnaast is er een open ruimte waar kinderen kunnen spelen met groter materiaal en vrij kunnen bewegen. Het meubilair en de gebruikte materialen zijn afgestemd op de ontwikkelingsfase van de kinderen en dragen bij aan een veilige en uitnodigende speelomgeving.

Stamgroep/basisgroep

Op Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje worden de peuters opgevangen in vaste stamgroepen. Dit biedt herkenning, structuur en een gevoel van saamhorigheid. Binnen de groep zorgt de pedagogisch professional voor een veilige en vertrouwde omgeving door beschikbaar en alert te zijn voor de kinderen. Zij stimuleert het samenspel door mee te spelen, spelactiviteiten te starten en kinderen actief bij elkaar te betrekken.

Samen spelen en naast elkaar spelen worden gezien als belangrijke leerervaringen, waarbij kinderen van elkaar leren en sociale vaardigheden ontwikkelen. De pedagogisch professional begeleidt dit proces en bewaakt de onderlinge verhoudingen. Op de groep zijn maximaal 16 kinderen die begeleidt worden door twee pedagogisch professionals. De verhouding tussen het aantal kinderen en aantal pedagogisch professionals is als volgt: één pedagogisch professional per acht kinderen van twee tot vier jaar

Als er activiteiten buiten de stamgroep plaats vinden, denk bijvoorbeeld aan buiten spelen/op de gang spelen, mogen de kinderen alleen onder begeleiding de stamgroep verlaten. De ruimtes zijn ook zo ingericht, dat kinderen niet zelfstandig de deuren naar andere ruimtes of naar buiten kunnen openen.

De kinderen van de BSO worden opgevangen in een vaste basisgroep. De pedagogisch professional voor een veilige en vertrouwde omgeving door beschikbaar en alert te zijn voor de kinderen. Zij stimuleert het samenspel door mee te spelen, spelactiviteiten te starten en kinderen actief bij elkaar te betrekken.

Samen spelen en naast elkaar spelen worden gezien als belangrijke leerervaringen, waarbij kinderen van elkaar leren en sociale vaardigheden ontwikkelen. De pedagogisch professional begeleidt dit proces en bewaakt de onderlinge verhoudingen. Op de basisgroep zijn maximaal 30 kinderen die begeleidt worden door maximaal drie pedagogisch professionals. De verhouding tussen het aantal kinderen en aantal pedagogisch professionals is als volgt: één pedagogisch professional per 10/11 kinderen (dit hangt af van de leeftijd van de kinderen)

Als er activiteiten buiten de basisgroep plaats vinden, denk bijvoorbeeld aan buiten spelen/op de gang spelen, mogen de kinderen zelf de basisgroep verlaten. Wel wordt met de kinderen afgesproken op welke plekken zij mogen spelen en wanneer zij terug moet zijn op de groep. De pedagogisch professional houdt in de gaten of de kinderen zich aan de afgesproken regels houden.

Thema's

We werken op de peuteropvang met thema's. We gebruiken thema's die aansluiten op de belevingswereld van de kinderen. De groepsruimte wordt ingericht naar aanleiding van het thema. Voorbeelden van thema's zijn: winter, lente, zomer, herfst, dieren, kerst, kunst, gezondheid, enz. Thema's die angst kunnen veroorzaken bij een kind en niet passen bij een christelijke identiteit worden gemedend.

Op de BSO werken we incidenteel met thema's die aansluiten bij de leefwereld van de kinderen.

Activiteiten

De dagstructuur voor de peuters (zie bijlage 1) op 't Kruimeltje bestaat uit vaste, terugkerende momenten zoals de kring, het drinken en eten en het gezamenlijk afsluiten van de dag. Het dagprogramma wordt door middel van pictogrammen uitgebeeld. Deze routines geven kinderen duidelijkheid en voorspelbaarheid, wat bijdraagt aan hun gevoel van veiligheid. Groepsactiviteiten en kringmomenten sluiten aan bij het actuele thema, zodat kinderen weten wat zij kunnen verwachten en hier actief bij betrokken worden.

Tijdens het vrij spelen krijgen kinderen de ruimte om zelf keuzes te maken in spel en activiteit. Indien een kind hierin ondersteuning nodig heeft, begeleidt de pedagogisch professional dit proces. Naarmate kinderen ouder worden, worden zij gestimuleerd om activiteiten af te maken en hun aandacht langer bij het spel te houden. Ook wordt variatie in spel aangemoedigd, zodat kinderen verschillende materialen en speelhoeken leren kennen.

De pedagogisch professional hecht waarde aan het zorgvuldig omgaan met materialen en leert kinderen dat opruimen onderdeel is van het spelen. Wanneer spelen lastig is voor een kind, wordt het spel eerst samen opgepakt en voorgedaan. Door herhaling en begeleiding krijgt het kind de kans het spel uiteindelijk zelfstandig uit te voeren. Bij alle activiteiten staat het samen spelen, rekening houden met elkaar en respectvol omgaan met anderen centraal.

De structuur op de BSO (zie bijlage 3) is minder omvangrijk. Bij de BSO ligt de nadruk op ontspanning en samenspelen.

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

't Kruimeltje vindt veiligheid en gezondheid erg belangrijk. 't Kruimeltje waarborgt de gezondheid en veiligheid van de kinderen door middel van een veiligheids- en gezondheidsplan. In dit plan staat beschreven wat de eventuele risico's zijn op het gebied van gezondheid en veiligheid. Bij de risico's staan ook actiepunten beschreven om de risico's zo klein mogelijk te maken/houden. Alle pedagogisch professionals zijn op de hoogte van deze eventuele risico's.

Daarnaast werkt 't Kruimeltje met protocollen, waarin duidelijk is beschreven hoe medewerkers veilig en gezond horen te handelen op de groep. Deze protocollen voldoen altijd aan de landelijke richtlijnen van de wet kinderopvang.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje werkt volgens de geldende meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode biedt pedagogisch professionals houvast in het herkennen van signalen en beschrijft de stappen die gevolgd moeten worden bij vermoedens van huiselijk geweld, kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag. De meldcode is van toepassing op alle betrokkenen en draagt bij aan het zorgvuldig en verantwoord handelen in het belang van het kind.

5. Randvoorwaarden

Pedagogisch professionals, vrijwilligers en stagiaires

Alle pedagogisch professionals zijn in het bezit van een geldig diploma volgens de CAO Kinderopvang en zijn geregistreerd in het personenregister Kinderopvang. Daarnaast beschikken alle medewerkers van de peuteropvang over taalniveau 3F voor mondelinge taalvaardigheid en het Certificaat StartBlokken of zij volgen op dit moment de opleiding hiervoor.

De stagiaires zijn geregistreerd in het personenregister Kinderopvang en worden boventallig ingezet. Er zijn zowel stagiaires van het VMBO, MBO en HBO. Bij de begeleiding van een stagiaire wordt er gebruik gemaakt van een stagebeleid. Hierin staan de taken van de stagiaire beschreven. Dit stagebeleid ligt ter inzage op het kantoor op de hoofdlocatie.

De vrijwilligers zijn geregistreerd in het personenregister Kinderopvang en worden niet formatief ingezet (boventallig). Voor de vrijwilligers maken we gebruik van het vrijwilligersbeleid. Hierin staan de taken van de vrijwilliger beschreven.

BHV en EHBO

Om de fysieke veiligheid van de peuters en medewerkers te waarborgen is er op elke groep minimaal 1 medewerker aanwezig die in het bezit is van het diploma kinder-EHBO. Hiervoor wordt jaarlijks een bijscholing gevolgd. Ook zijn er tijdens de openingsuren altijd voldoende BHV-ers op locatie aanwezig om, indien nodig, bij calamiteiten op te treden. Ook de BHV-ers volgen een jaarlijkse bijscholing.

Pedagogisch coach/beleidsmedewerker

Vanaf 1 januari 2019 heeft 't Kruimeltje een pedagogisch coach/beleidsmedewerker in dienst. Het doel van de pedagogisch coach is het bewaken van de kwaliteit van het functioneren van de pedagogisch professionals. De pedagogisch coach ondersteunt en motiveert hen in de dagelijkse werkzaamheden, waardoor de pedagogisch professionals zich professioneel verder kunnen ontwikkelen. De pedagogisch coach maakt de beroepskrachten bewust van gedrag en mogelijkheden. Zij zal hen motiveren om eigen initiatief en verantwoordelijkheid te nemen op de groepen, richting de kinderen en de ouders, binnen het team en naar elkaar.

Verder zal de pedagogisch coach/beleidsmedewerker werkzaamheden uitvoeren op het gebied van bewaken van de pedagogisch beleid en kwaliteit binnen de peuteropvang en, indien nodig, ontwikkelen van nieuw pedagogisch beleid om peuters nog meer te stimuleren in hun ontwikkeling.

Achterwacht

Er bevinden zich twee groepsruimtes in het gebouw Climtuin en in de Veeneslagen, die alle twee gedurende maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag bezet zijn. Mocht in één van de ruimtes plotseling een pedagogisch professional of vrijwilliger uitvallen, dan wordt een beroep gedaan op een pedagogisch professional of vrijwilliger uit de andere ruimte.

Tijdens de peuteropvang uren zijn altijd minimaal twee volwassenen per ruimte aanwezig. Mocht plotseling één van deze volwassenen wegvallen, dan is nog een tweede persoon aanwezig.

Verder kan men altijd beroep doen op een aantal pedagogisch professionals die dichtbij wonen. De pedagogisch professionals hebben de mobiele telefoonnummers van de pedagogisch professionals die ze kunnen vragen en die dan zo snel mogelijk komen.

Is de afwezigheid vooraf bekend, dan wordt er inval geregeld.

Op de BSO-locaties is doorgaans één pedagogisch professional aanwezig, waar mogelijk ondersteund door een stagiaire. Mocht zich onverhoopt een situatie voordoen waarbij ondersteuning nodig is, dan kan een beroep worden gedaan op een pedagogisch professional die in de nabijheid woont of op een leerkracht die nog op school aanwezig is.

Vierogen principe

Naar aanleiding van misstanden in de kinderopvang is er door de commissie Gunning een rapport met aanbevelingen geschreven voor de kinderopvang. Belangrijke aanbeveling in het rapport is: het vier ogen principe. Concreet houdt dit in dat pedagogisch professionals altijd te zien en/of te horen moeten zijn. Hoe geven wij het vier ogen principe vorm?

- We werken zoveel mogelijk met twee pedagogisch professionals op een groep en vaak is er ook nog een vrijwilliger of stagiaire aanwezig.
- Onze gebouwen zijn transparant, de ruimtes zijn makkelijk benaderbaar, medewerkers lopen gemakkelijk bij elkaar binnen.
- Wij werken in een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen binnen het werk aan te spreken zo laag mogelijk is.
- Jaarlijks evalueren wij ons beleid ten aanzien van het vier ogen principe en waar nodig worden er extra maatregelen genomen.

3-uursregeling

De 3-uursregeling is een wettelijke regeling waarbinnen wij mogen afwijken van de beroepskracht-kind ratio (BKR). Op dit moment wijken wij niet af van de BKR, omdat er tijdens het overblijfmoment van 12:00 – 13:15 uur niet meer dan acht kinderen aanwezig zijn. De aanwezige pedagogisch professionals nemen dan om de beurten een half uur pauze.

Samenvatting

't Kruimeltje biedt kinderopvang met een duidelijke christelijke identiteit, een ontwikkelingsgericht en thematisch aanbod en stevig geborgde pedagogische kwaliteit. De stamgroepen, vaste gezichten, mentoraat, VVE-structuur en ons V&G-beleid zorgen voor veiligheid, continuïteit en ontwikkelkansen. Daarmee sluiten we aan op de kaders waar de GGD op toetst en op wat ouders van kwalitatief goede peuteropvang mogen verwachten.

Bijlage 1: dagindeling peuteropvang

Een ochtend of middag op Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje verloopt volgens een bepaald dagprogramma. Elke pedagogisch professional gaat hier flexibel mee om, maar onderstaande onderdelen zullen bijna elk dagdeel aan de orde komen. Door het dagprogramma op een bepaalde manier in te delen en te laten verlopen, weten kinderen waar ze aan toe zijn. Kinderen weten wat er te gebeuren staat, en dit geeft ze houvast gedurende het dagdeel. Ze weten wat er van hen wordt verwacht. Ook weten ze hierdoor wat ze van de pedagogisch professional kunnen verwachten. Het ochtendprogramma ziet er globaal als volgt uit:

<u>Tijd</u>	<u>Activiteit</u>
08.00-09.00	Binnenkomst kinderen Vrij spelen
09.00-09.15	Starten van de ochtend in de kring Bijbelverhaal Evt. fruit eten en drinken
09.15-10.15	Vrij spelen
10.15-11.15	Evt. fruit eten en drinken Themagerichte activiteit of naar buiten
11.15-11.45	Themagerichte activiteit in de kring Ochtend afsluiten
11.45-13.15	Naar huis of eerst lunch en dan naar huis of middaggroep

Het middagprogramma ziet er als volgt uit:

<u>Tijd</u>	<u>Activiteit</u>
13.00-13.30	Binnenkomst kinderen Vrij spelen
13.30-13.45	Starten van de middag in de kring Bijbelverhaal
13.45-14.45	Vrij spelen
14.45-15.15	Drinken Themagerichte activiteit in de kring Middag afsluiten
15.15-16:00	Naar huis

- * De bovenstaande dagindeling ziet er veelal hetzelfde uit met uitzondering van feestjes of speciale uitstapjes. In dat geval worden ouders hier vooraf van op de hoogte gesteld.
- * Peuters verlaten, onder begeleiding, de groepsruimte om buiten te spelen.
- * Als er verjaardag- of afscheidsfeestjes worden gevierd, gebeurt dit tijdens het laatste kringmoment van 11.30u. of 15.00u.

Bijlage 2: groepsregels peuteropvang

Hieronder staan de belangrijkste groepsregels van Christelijke Kinderopvang 't Kruimeltje.

De **algemene regels** van 't Kruimeltje zijn:

- Kinderen blijven in de kring zoveel mogelijk op hun stoel zitten.
- Iedereen gaat voorzichtig met speelgoed of meubilair om.
- Peuters mogen niet op de tafels zitten en niet klimmen op het meubilair.
- Als een kind naar het toilet wil, vraagt hij aan de pedagogisch professional of dat mag.
- Peuters gaan onder begeleiding naar het toilet.
- Peuters wassen de handen na het toiletbezoek.
- Er wordt niet gerend in de lokalen en op de gang.
- Peuters blijven van de spullen af die op het bureau en in de kast van de pedagogisch professional liggen.
- Peuters wassen hun handen voor het eten en drinken.
- De pedagogisch professionals praten onderling waar de kinderen bij zijn uitsluitend Nederlands.

De **sociale omgangsvormen** binnen 't Kruimeltje zijn:

- Kinderen mogen elkaar geen pijn doen (verbaal en fysiek).
- Peuters moeten respect hebben voor het spel van een ander en zullen dit niet verstoren.
- Er wordt naar elkaar geluisterd en peuters laten elkaar uitpraten.
- Als het ene kind iets van het andere kind wil (bijvoorbeeld speelgoed), kun je ze stimuleren dat aan elkaar te vragen.
- Als een kind wil dat een ander kind met bepaald gedrag stopt, kun je ze stimuleren op een verbale manier duidelijk te maken dat ze iets niet leuk vinden.
- Als een kind hulp nodig heeft, vraagt hij aan de pedagogisch professional om hem te helpen.

Tijdens **(spel)activiteiten** gelden de volgende **regels**:

- Als een kind met speelgoed wil spelen, dat een ander kind al heeft, leert hij op zijn beurt te wachten. De kinderen kunnen ook gestimuleerd worden samen te spelen of te delen.
- Peuters hoeven niet perse mee te doen met een activiteit. Dit wordt natuurlijk wel gestimuleerd, maar als een kind echt niet wil, dan hoeft dat niet.
- Het spelmateriaal is bedoeld om mee te spelen en de spullen worden heel gelaten.
- Het (spel)materiaal uit de verschillende hoeken blijft zoveel mogelijk in de hoek waar het hoort. Hier kunnen echter wel uitzonderingen op gemaakt worden als het past in het spel.
- Iedereen ruimt het speelgoed op, waar hij mee heeft gespeeld, op de daarvoor aangewezen plaats.
- Tijdens activiteiten (bijvoorbeeld een knutselactiviteit aan tafel) waaraan niet alle kinderen tegelijk kunnen meedoen, leren ze op hun beurt te wachten. De pedagogisch professional roept het kind wanneer het aan de beurt is.

Bijlage 3: tijdsindeling BSO

Een middag bij de BSO van 't Kruimeltje verloopt volgens een bepaalde structuur. Elke pedagogisch professional gaat hier flexibel mee om, maar onderstaande onderdelen zullen bijna elk dagdeel aan de orde komen. Door het programma op een bepaalde manier in te delen en te laten verlopen, weten kinderen waar ze aan toe zijn. Kinderen weten wat er te gebeuren staat, en dit geeft ze houvast gedurende het dagdeel. Het programma ziet er globaal als volgt uit:

Dagindeling schooldagen

Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag (15:00–18:00)

15:00 – 15:45 uur: Ontvangst, eten en drinken, rustige activiteiten.

15:45 – 16:30 uur: (Buiten) spelen en bewegingsactiviteiten.

16:30 – 18:00 uur: Vrije activiteiten; ophalen mogelijk vanaf 16:30 uur.

Woensdag (12:30 – 18:00 uur)

12:15–12:45 Ontvangst en ontspannen

12:45–13:15 lunchmoment

13:15–15:00 (Buiten) spelen en bewegingsactiviteiten.

15:00–15:45 rust/lees/eten, drinken

15:45–18:00 Vrije activiteiten; ophalen mogelijk vanaf 16:30 uur.

Studiedagen en vakantieperiode

Studie(mid)dagen: Er is dan opvang vanaf 12:00 uur, we volgen dan het programma van de woensdag.

Vakantieperiode: opvang op locatie Veeneslagen.